

1601 lidských životů ztraceno s lodí Titanic

12 MILIONÁŘŮ S JMÉNÍM 162 MILIONŮ A NA STA CHUDÝCH PŘÍSTĚHOVALCŮ NALEZLO SPOLEČNÝ HROB V CHLADNÝCH VLNÁCH ATLANTIKU

745 polonahých trosečníků po čtyř hodinách veslování mezi ledy v otevřených člunech přijato na loď Carpathia

Casopisy piny sensačních a vymyšlených zpráv. — Spolkový senát vyšetřuje příčiny neštěstí. — Rozhořčené myslí obecnost za každou cenu chtějí na někoho svalit vinu. — Anglická námořní pravidla zavínila podle všeho nejvíce.

Za klidné, jasné, ale tmavé noci, v neděli, dne 14. dubna, plul největší a nejnádhernější parník na světě, Titanic, na své první cestě z Evropy do Ameriky. V sále, přepychem vyzdobeném, večer se tanělo a živilo. V rozsáhlé tělocvičně jezdili lidé na byciklech a v plovárně se bavili jiní, aniž by kdo pomyslel, že pod nimi je hlubina 15.000 stop, tedy přes dvě míle hluboká, a že jejich loď blíž se "velkému morskému hrobu" u Nového Foundlandu. Vždyť loď byla prohlášena autoritami a uznána za nepoptitelnou! Ještě nikdy nenesl Ocean na svých vlnách tak velké, nádherného a pevného obra, jako Titanic.

Kolem jedenácté hodiny rozecházela se společnost ze zábavních sálů a milionářů ve fracích a jejich ženy v lehkých plesových úborech, odeházeli do svých, zlatem a přepychem se skvělých kabin. Pouze svobodní muži a několik hráčů zůstalo v kuřáckém sále první třídy, zabráněni ve hru.

Dole, v mezpalubí, ulehlo 750 mužů, žen a dětí rozličných národností (nejvíce poddaných tureckého sultána) na lůžka. Na lodi, uvnitř i na palubách rychle zavládá noční klid.

Kapitán Smith, starý, šedivý muž, jenž celý svůj život prožil na moři, obešel naposled celou loď a zanechal na velitelském můstku prvního důstojníka Murdocha, obra postavou a silou vůle. Než odešel kapitán do své kabiny, mluvil s nočním velitelem o telegramu, který mu před večerem podal operator Marconiho stanice na lodi, a jenž byl zanechánou depeší parníku Californian lodí Baltie, v níž jest tato varování před ledovci, plujícími v jisté námořní poloze. Oba důstojníci rozhodli se změniti běh lodi poněkud více k jihu. (Poz. 1.)

Kapitán odešel do své kabiny, Murdoch zůstal na můstku a námořník vylezl na stožár do koše, co noční stráž. Noc byla tichá, mrazivá, tmavá, a pouze hvězdy leskly se na obloze.

Najednou, asi v 11:10 ozvaly se s koše stožáru dva výstřely, oznamující nebezpečí v bezprostřední blízkosti. V zápětí, čtvrt míle před očima velkého důstojníka, vynořil se z noční tmy obrovský ledovec, hora, asi 300 stop vysoká, jako bílý duch, nad vodou se vznášející. Murdoch okamžitě velel do strojny: "Pravý šroub v před, levý plnou parou zpět," a do budky kormidelníkovy letěl rozkaz: "Kormidlo celou silou v levo." Stalo se.

Rozjetý obr, který v té chvíli jel rychlostí asi 18 mil (dle jiných 22) za hodinu, hnal se celou silou proti ledovci, ale zároveň, následkem zpátečního propulsiu a kormidla, točil se v levo tak rychle, jak jen jeho délka připouštěla. Jíž je u samého ledovce a miji ho pravým bokem.

Spodní část lodi a pravý bok pod hladinou narazily o část ledovce, pod vodou skrytou. Ozval se rachot, tření spodku a boku lodi a led a celá loď se otřásla. Soudobně chápal se Murdoch pák, kterými se s můstkem zavírají bezpečnostní, neprodyšné komory, jimiž byl Titanic opatřen, takže, i kdyby se polovina jeho naplnila vodou, ještě by se udržel na povrchu. Páky pracovaly přesně a v lodi ozval se klepot, jak dvě komory zapadly.

Cestující pocítili sice náraz a ti, kteří v kuřáckém saloně hráli karty, podívali se na sebe a otázkou: "co to?" Některé položili karty a vyšli si na palubu, kde spatřili velký ledovec, který Titanic právě mjiel. Ostatní bylo vše tiché a v pořádku, tak že se vrátili zpět a zvedli karty zno-

vu. Ostatní cestující uctili též náraz, ale málo kdo mu věnoval jakou pozornost. Jen někteří muži vyšli z kabin, aby se podívali, co se stalo.

Kapitán Smith však již letěl na můstek k Murdochovi a ostatní důstojníci vycházeli na palubu. Několik cestujících, kteří vylezli ze svých kabin, tážalo se po příčině nárazu. Dostalo se jim za odpověď, že to nic není, jen aby šli klidně spát. Ba i někteří námořníci vrátili se zpět na svá lůžka.

Uplýnulo asi 15 minut a žádný na lodi, ani kapitán, ani mužstvo, neměli potuchy o tom, co vlastně se lodi pod hladinou moře stalo. Až najednou topiči, pracující na pravé straně lodi, oznamují, že voda vniká do uhebných skladů. V zápětí telefonuje na můstek strojvedca, že se voda valí ke strojům.

Kapitán Smith rychlým krokem opouští můstek a běží do telegrafní kanceláře, kde právě noční operator Bride usedal ke klíči, aby vystřídával svého kolegu Phillipsa.

"Myslím, hoši, že bude nejlépe, když povoláte pomoc." Oba tele-

grafisté vyvalili na velitele oči a Phillips se táže: "Mám poslat C. D.?" — "Ano," odvětil velitel a odbíhal zpět na palubu.

Phillips položil ruku na klíč a telegrafoval: "Kormidlo celou silou v levo." Pouze tři tečky, pauza, dvě tečky, pauza a zase tři tečky. Když se ozve těchto osm fuknutí na moři v naslouchátkách operátorů bezdrátové telegrafie, vždy pocítí mrazení v těle.

S koule na stožáru vysoko tři malé jiskry, pak dvě a zase tři. A vlny etherické nesou tento proud na sta a tisíce mil daleko a vunde, kde naslouchají telegrafisté u stroje Marconiho, zvěstuje se jim, že někde na vysokém moři tone loď a volá o pomoc.

Telegrafisté na lodích Carpathia, vzdálené v té chvíli asi 65 mil od Titaniku, na německém parníku Frankfurt a na anglickém Parisian uslyšeli toto volání. Operator Cottam na Carpathia popadl telegram a letěl na můstek ku kapitánu Rostronovi, který mu diktoval odpověď: "Jedeme k vám plnou parou, držte se. Budeme u vás za 4 hodiny." V okamžiku obrátil loď směrem k posílanou lodi a nařídil strojvedci, aby zvedl páru na nejvyšší možný stupeň. Operator z německé lodi telegrafoval naspět: "Co je vám?" To rozkázáno operátora Phillipsa tak, že popadl klíč a odpověděl mu: "ztracený hlupák," a pak pokračoval ve volání o

le pod hladinou v nedostupných hlubinách oceánu. Kapitán Smith dával důstojníkům rozkazy a když loď ukazovala, že vody v ní rychle přibývá, rozběhli se tito do mezpalubí a do chodeb kabin a volali: "Každý na palubu s ochrannými pásy na těle." — Od té chvíle se různé zprávy o tom, co se na palubě Titaniku dalo. Jest až odporno čísti, co vše anglický tisk uveřejňuje. Nemožností, nesmysly, zprávy si naprosto odporují, vkládá se do úst trosečníků. Pouze abychom ukázali našim čtenářům, co vše si dovolí anglický tisk do svých čtenářů epít, podáváme na konec této zprávy některé fantastické, vymyšlené a přemrštěné povídky. — Jest těžko vybrati si z toho všeho pravdu. Nám nejlépe se zamlouvá co vypravovali prof. W. Beasly a plukovník spolkové armády Archibald Gracie, jenž byl posledním ze zachráněných a když se loď již potopila, s několika jinými doploval k prámu, na kterém později polovina zachráněných zemřela zimou a vyslání a zbylé nepříhlašela, porušil, aby člun byl spuštěn na vodu. Když se tak dalo, obrátil se ke mě a pravil: "Když zde nejsou ženy, udělejte nejlépe, když si tam vakažte také." Vyhoupl jsem se přes zábradlí a skočil na dno loďky, která v té chvíli byla již několik střech pod palubou. Byla asi jedina hodina, když náš člun odrazil od Titaniku.

kabiny, kde pro jistotu se oblékl a vyšel zpět, když důstojníci narizovali, aby každý vzal na sebe ochranný pás a šel na palubu. Vypráví dále jak následuje:

"Chodili jsme na palubě hodnou chvíli s pásy na těle, ale žádnému ani nenapadlo, že jich budeme vůbec potřebovati. Měli jsme za to, že jest to pouze opatrnost kapitánova, který chce vykonat svou povinnost. Žádná panika nepanovala, mužští si zapalovali doutníky a někteří se vrátili zpět do kabin. Loď stála tiše a ani jeden z deseti v té chvíli nepozoroval její slabé naklonění. Ti, kdož se dívali přes palubu do temné hlubiny (a hořejší paluby bylo 70 stop dolů k vodě) oznamovali, že ne vidí a vrtěli hlavami, proč se vše to děje. Nahlédl jsem do kuřáckého salonu, kde několik mužů se bavilo bezstarostně hrou v karty. Za několik minut jsme spozorovali, že plavei sundávají plátina se záchranných člunů a tu jsme poznávali, že vše musí být horší než se nám jeví. Ale každý se choval klidně i když čluny začaly být spouštěny.

Kladky člunů zaskřípaly a zároveň zavzněl rozkaz velkého důstojníka: "Ženy a děti všechny na dolejší palubu. Muži ustoupit stranou!" — Čluny byly spuštěny na úrovni s druhou, tak zv. kuřáckou palubou, a tam do nich vsedaly ženy. Dělo se tak beze všeho křiku neb nepořádku. Jen některé ženy nechtěly se dát donutit, aby opustily své muže. Mezi těmi byla také staříčka manželka milionáře a lidumila Strause, která se zavísala manželu na rámě a laskavě prohodila: "Byli jsme spolu, tatínku, tak dlouho, tak spolu zůstaneme až do konce, víd?" — Plukovník Astor pomohl

Ohlédl jsem se za chvíli zpět po lodi. Zdála se obrovskou. Teprve teď jsem poznal nebezpečí, v jakém se nalézala. Na palubě nebylo patrným, jak hluboko již je ve vodě potopena. Kolem nás jsme pozorovali jiné čluny v šeru mizící.

Byla krásná, hvězdnatá noc, a moře tiché, jako hladina rybníka. Všude plno drobného ledu a zima pronikala až na kosti. Námořníci, kteří byli u vesel, mluvili vesle a tvrdili, že není vlastně žádného okamžitého nebezpečí, že se nalézá pomoc na blízku, tak že všichni lidé budou na jinou loď přesazeni a poškozená Titanic pak odvečena do přístavu. To upokojilo ženy na slunu. Jezdili jsme sem tam, poblíže Titaniku a když jsem se na loď podíval za hodinu, tedy ve ve 2 hodiny, viděl jsem před kleslou do vody a vlny dosahující až na velitelský můstek. V tom bylo slyšeti dušený výbuch a za ním několik jiných. V ně se dusil rachot strojů. Tyto zvuky muselo být slyšet na míli kolem. V zápětí postavila se loď, nyní již více než s polovinou pod vodou, kolmo na příď a záď se šrouby a dvěma zadními světlými stála rovně nahoru. Byl to příšerný pohled. Díval jsem na tmavou záď obra, jež trčela asi 150 stop vysoko k nebesům. Pak se poněkud naklonila a celá loď zvolna se ponořila pod hladinu.

Pak nastalo na několik vteřin mrtvé ticho. Jen klidné moře, šplouchání vesel a skřípání jich v závorách neslo se tichou nocí. V tom tichu zalehly k našim uším zvuky, jakých jsem neslyšel nikdy před tím a doufám, že neuslyším nikdy více. Alespoň nikdy mi nevymizí z paměti. Bylo to zoufalé volání a steny několika set lidí, zápasících v mrazivé, ledové vodě o své životy. Námořníci u vesel začali zúmyslně zpívat, aby ženy neslyšely příšerných zvuků. Některé z nás se k nim přidali, chápajíc, proč tito otrulí muži moře dávají se do zpěvu. Věděli jsme, že žádná lidská moc nešťastníky nezachrání a kdybychom se my o něco podobného pokoušeli, že by to znamenalo jen naši zkázu a proto jsme veslovali pryč od místa hrůzy.

Hodina za hodinou mýjela a utrpení žen, třesoucích se zimou, stávalo se stále a stále větší. Asi ve tři hodiny jsme spatřili na konci obzoru světlo a těšili jsme se, že jest to již úsvit. Brzy jsme poznali, že to byl záblesk severní záře.

Kolem čtvrté hodiny daleko na obzoru ukázala se jako malé dvě hvězdy — světla. Panovala rozepře, zda-li jest to loď nebo hvězdy, ale když najednou světla od sebe se oddělila, zvolal velitel našeho člunu: "Hoši, zpívejte: Ku břehu, ku břehu, veslujte hoši." Veslaři skutečně dali se do zpětu, vesluje ze všech sil v ústřety přijíždějící záchraně. Ženy a mnozí z mužů dali se do pláče a štkání mýšle se se zpěvem plavečů, kteří jistě hrdině konali vše možné, aby odehnali zoufalství od myslí trosečníků. —

Plukovník Gracie vypravuje následovně: "Zůstal jsem s jinými muži na tonoucímu parníku, když poslední člun odrazil. Kapitán Smith byl na můstku s jinými důstojníky lodí. Stál na svém místě až mu voda sáhala po pás, když se loď stácela kolmo. Kapitán a důstojníci vrhli se v té chvíli s můstkem do moře. Smith se však lodi nepustil, a drže se zábradlí, visel na ní. Konečně se začala loď kolmo potápět pod vodu a já s ostatními byli jsme se zádi strženi do moře. Jak se stalo, že jsem nebyl stržen s ní v hlubiny, nevím. Jakmile moje hlava se ocitla nad vodou, plovat jsem ku karkovému prámu, který nedaleko na vlnách se houpal a vylezl jsem na něj. Jini se k němu též hnali, plovouce k ledové vodě. Pomáhal jsem jim nahoru a za chvíli nás stálo na prámu 30 těsně vedle sebe pod kolena ve vodě, neb plavidlo nemohlo nás všechny udržeti a bylo potopeno na více než sto stop pod vodou. Museli jsme odmrštit pomoc všem, kteří k nám vztahovali ruce z vody a prosili, abychom je na prámci vytáhli. Jak jsme mohli prožiti na prámu celou tu dobu, než nás Carpathia z vody vyvabodila, nedovedu si vysvětliti. Byli jsme zimou a bolestí tak struulí, že ne-

vím, co se na tom malém prámu vůbec dělo." (Poz. Jak velitel Carpathie udal, nalezl na prámu jen asi 12 lidí živých a několik mrtvých. Patrně během několika hodin utrpení nešťastníci zimou a vysláním hynoucí padali zpět do vody. Na prámu zachránili se též druhý důstojník Titaniku a druhý telegrafista, který má nohy omrzlé, tak že musel býti přinesen před senátní výbor v nosítkách.)

Plukovník Gracie popírá, že by byli důstojníci koho zastřelili v panice a praví, že pouze jeden lodník vystřelil, když muži z mezpalubí začali odstrkovati ženy stranou a tlačiti se do posledního člunu. Jini praví, že dva muži byli zastřeleni při pokusu vtláčiti se do člunů dříve než všechny ženy byly vyloděny.

Přístání trosečníků. Ve čtvrtek, dne 18. t. m., večer připlula loď Carpathia zpět do New Yorku se 745 zachráněnými trosečníky Titaniku na palubě. Tito pozůstávali ze:

- 210 cestujících první kajuty,
- 125 cestujících z druhé kajuty,
- 200 cestujících mezpalubních,
- 210 mužů posádky a důstojníků Titaniku.

Podle toho zhyulo s nešťastnou lodí 1595 lidí a 6 jich zemřelo od té doby, co byli na palubu Carpathie přijati. Některé záhy po svém zachránění, kteří byli pohřbeni ihned v moři, tak že si celkem katastrofa vyžádala 1601 lidský život za oběť.

Celé dlouhé dva dny čekal svět na zprávy a podrobnosti o neštěstí, ale všechno namáhání dostati telegramy z Carpathie bylo marné. Vláda vyslala jeden křižák, aby se pokusil dostati spojení s Carpathií. Bylo mu odpověděno, že telegrafista nemůže poslati jiných zpráv než jména zachráněných.

Jak známo, byla úředníky společnosti White Star rozkřífena zpráva, že se dostalo Titaniku pomoci v čas, že všichni cestující jsou zachráněni a poškozená loď vlečena do přístavu. Nyní se vyšetřuje, kdo telegram ten poslal neb proč byl dán na veřejnost.

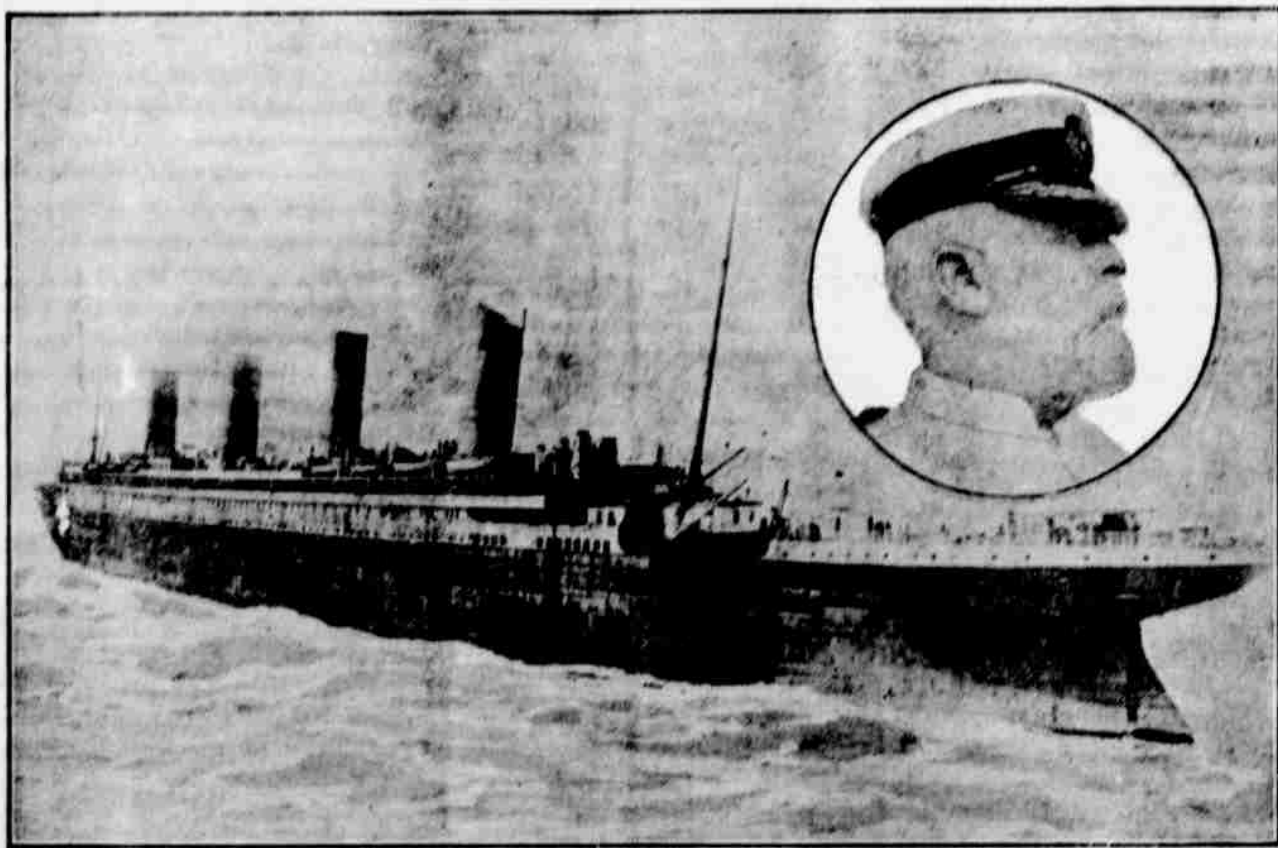
Vládní stanice telegrafická zachytila ve středu večer telegram presidenta společnosti White Star, Ismay-e, který se zachránil a na Carpathii se vrátil, narizující, by byla připravena loď v New Yorku, na kterou by mohl ihned vsednouti a jet do Anglie. Proto spolkový senát ihned jmenoval vyšetřující výbor s právem soudní autority a když se Carpathia blížila k New Yorku, byli již na vládním člunu k ní přízřivým spolkovými detektivové a ti doručili Ismayovi a všem mužům posádky Titaniku obškly, "subpoena" narizující, aby se dostavili před výbor pod trestem neuposlechnutí.

Rozhořčení proti Ismayovi. Proslýchalo se, že předseda společnosti Ismay vsedl do prvního člunu a zachránil se napřed sám a že nařídil, aby jeho člun od Titaniku odrazil, když ještě nebyl ani s polovinou cestujícími naplněn. Vyšetřování ukázalo, že Ismay vsedl až do čtvrtého člunu a zachránil se s některými muži, kteří právě byli na palubě, dokud tam nebylo ještě dosti žen.

Na člunech, spouštěných na severní straně lodi, zachránilo se nejvíce mužů, poněvadž se rozkřífila na palubě zpráva, že ženy budou seděti na straně jedné a muži na druhé. Následkem toho nebylo na severní straně dosti žen, až když cestující z mezpalubí, vystěhovali, přihrnuli se na palubu. Ačkoli Ismay nejvíce žádoně zájem při zachráněných pracích a vůbec se jich nešťastník, staraje se podle všeho jedině o svou vlastní osobu, nepadařilo se dokázati mu jakou zločinou vinu.

Co zavínilo neštěstí. Veškeré dosavadní vyšetřování senátu a všech svědků neposkytl žádného svědka, který by objasnilo vinu za katastrofu. Rozbroušené myslí lidské nejou a to klidně uzavřati a zachráněni nalézají se v takovém stavu duševním, že nelze namnoze jich výpovědi bráti vážně.

Kladena jest otázka: Proč se Titanic nevyhnul ledovcům, když byla kapitánova sdělena jeho přítomnost v končinách, jimiž vedla

Parník Titanic a jeho kapitán Smith